

UDENRIGSMINISTERIET

Samråd om nyt humanitært varelager og kontorhus til UNICEF i Nordhavn

Samrådsspørgsmål J-M

den 13. marts 2025

TALEPUNKT

Tak for ordet og tak til spørgeren for at indkalde til dette samråd om opførelse af et nyt humanitært varelager og kontorhus til UNICEF i Københavns Nordhavn.

UNICEF's varelager har ligget i København siden 1962 og i Nordhavn siden 2012, da man samlede FN-organisationer i Danmark i den nye FN-by.

Og lad mig indledningsvist nævne, at det med at være værtsnation for FN-organisationer, er noget, som lande konkurrerer om. Det gælder også UNICEF's humanitære varelager, som vi ved, at andre lande har tilbudt at overtage værtskabet for.

Danmark har grundlæggende en væsentlig interesse i at være vært for UNICEF's humanitære varelager.

Først og fremmest har Danmark store økonomiske interesser på spil. I løbet af de seneste fem år, mellem 2020 og 2024, har UNICEF indkøbt varer og tjenesteydelser fra virksomheder i Danmark for knap 1,4 milliarder dollars, eller næsten 10 milliarder kroner.

En meget stor del af de leverancer er relateret til placeringen af UNICEF's varelager i Danmark, og er altså ikke noget vi ville kunne opretholde, hvis lageret lå i et andet land. Det betyder konkret, at FN skaber økonomisk vækst og arbejdspladser i hele Danmark.

Hertil kommer, at Danmark har en udenrigspolitisk interesse i at støtte op om det multilaterale samarbejde. Det gælder ikke mindst i en verden med krig i Europa, geopolitiske omvæltninger og global polarisering. Værtskabet for FN-byen og verdens største humanitære varelager er et vigtigt dansk bidrag til FN og er samtidig med til at placere Danmark centralt i FN.

Endelig udgør støtten til UNICEF's varelager et vigtigt dansk humanitært bidrag til verdens kriser. Det kommende varelager bliver ca. dobbelt så stort som det nuværende varelager med en kapacitet på 75.000 paller. Samtidig vil der være tale om et moderne højteknologisk varelager, som kan håndtere endnu mere end det hidtidige.

Varelageret spiller en helt central rolle i at sende afgørende nødhjælp til udsatte børn og familier i humanitære kriser. I 2023 udsendte UNICEF knap 400.000 pakker med vand, medicin og uddannelsesmateriale fra varelageret – muliggjort af netop den danske støtte hertil.

Ift. [samrådsspørgsmål J](#) forklarer det også bevæggrunden for beslutningen om at opføre et nyt humanitært varelager og kontorhus til UNICEF i Nordhavn: UNICEF har brug for et større varelager, og vi vil gerne bevare lageret i Danmark.

Allerede i 2019 anmodede UNICEF om en udvidelse af det nuværende varelager. Anmodningen kom i lyset af et stigende antal kriser på global plan og dermed et øget behov for nødhjælp.

Det var før COVID-19, før Ruslands invasion af Ukraine, før situationen i Mellemøsten eskalerede. Behovet er kun steget frem til i dag.

Siden 2019 er der i samarbejde mellem UNICEF, By & Havn og skiftende udviklingsministre blevet arbejdet på at kunne fremlægge et projekt for et nyt lager. Det har været lang tids undervejs, men som Finansudvalget blev orienteret om den 10. juni sidste år, er vi nu der, hvor vi har et projekt, der nu er blevet sendt i udbud, og som Finansudvalget vil få lejlighed til at tage stilling til, når vi har licitationsresultatet.

Der spørges desuden til, hvorfor estimerne for omkostningerne til opførelsen siden den 10. juni 2024 er steget fra 2,6 til 3,2 mia. kr. Forklaringen er, at bygherre – som er By og Havn - i forbindelse med udformningen af udbudsmaterialet fik en mere detaljeret indsigt i kravene til og kompleksiteten i byggeriet. Det ledte til det nye omkostningsestimat som Finansudvalget blev orienteret om den 11. december 2024.

Konkret drejer det sig om øgede udgifter til bl.a. tekniske installationer, brandsikring og forsikringsudgifter ligesom bygningsarealet er øget med 1000 m² for at få plads til tekniske anlæg. Ligeledes er de forventede udgifter til koordination og tilsyn under byggeriet højere end oprindeligt antaget. Derudover havde By & Havn ved en fejl ikke medregnet tilstrækkeligt med udgifter til rådgivere i byggeperioden. Endelig er der foretaget en almindelig prisregulering.

Det er vigtigt her at forstå, at byggeriet ikke blot er et kontorhus og et varelager, som varelager er flest. Der er tale om et højteknologisk og fuldautomatisk varelager, der hurtigt og effektivt er i stand til at pakke meget store mængder af nødhjælp. Jeg vil gerne bruge denne lejlighed til at invitere Finansudvalget til at komme på besøg i varelageret og med egne øjne opleve verdens største humanitære varelager i funktion.

Et byggeri af denne her størrelse og kompleksitet koster. Det er dog helt klart for mig, at det nye estimat ikke ændrer på, at fordelene for Danmark forbundet med værtskabet står mål med udgifterne, og at det er en effektiv anvendelse af udviklingsmidler. Det muliggør nemlig UNICEF's vigtige globale arbejde med at sikre hurtig og effektiv levering af nødhjælp til verdens kriser, og fremmer dermed også danske udenrigs- og udviklingspolitiske prioriteter.

Endelig – for en god ordens skyld – vi ved jo ikke hvad den endelige pris-seddel på byggeriet bliver, før udbudsprocessen er afsluttet. By & Havn igangsatte før jul en prækvalifikationsrunde, som er afsluttet i februar. By & Havn vil i løbet af foråret modtage prissatte tilbud og den endelige husleje vil sandsynligvis være kendt til sommer, hvor vi så også vender tilbage til Finansudvalget med det endelige beløb til godkendelse.

Lad mig gå videre til samrådsspørgsmål K vedrørende placeringen af varelageret og kontorhuset i København, og om aftalen mellem Danmark og FN utvetydigt fastlægger, at alle nuværende og fremtidige aktiviteter skal foregå i København.

Der henvises her til ONE-UN værtsaftalen fra 2022 mellem Danmark og FN, der også omfatter UNICEF, og hvor København nævnes som værtsby. Denne aftale fastlægger ikke utvetydigt, at alle FN-relaterede aktiviteter skal foregå i København. Men tilbuddet som den danske stat gav til FN, da de etablerede sig i Danmark i 1957, og da UNICEF etablerede sit varelager i 1962, er et tilbud om at beværte FN-organisationerne i København. Det er også det tilbud, som den danske stat har givet til FN, da vi etablerede FN-byen i 2012, og som vi har lavet en samlet aftale om i 2022.

Et af hovedformålene med at bygge FN-byen i sin tid var jo netop at *samle* de forskellige tilstedeværende FN-organisationer i Danmark. For at sikre synergi og koordination i tråd med de reformer af FN, som Danmark varmt støtter. Det ville ikke give meget mening nu at splitte organisationerne op igen, og det synes UNICEF da heller ikke.

UNICEF lægger vægt på varelagerets placering i København. Det handler om logistikken, hvor placeringen i Nordhavn muliggør hurtig og effektiv modtagelse og udskibning af nødhjælp. Både via den nye containerhavn ca. 700 meter fra det nye lager og via Københavns Lufthavn. Og så handler det om vilkårene for UNICEF's mange internationale medarbejdere, som skal have adgang til internationale skoler og et arbejdsmarked, der kan absorbere internationale ægtefæller.

Det bringer mig til samrådsspørgsmål L, hvor der spørges til, om der er blevet lavet analyser for at undersøge, om en anden placering af byggeriet ville kunne minimere omkostningerne og støtte erhvervsudviklingen uden for København. Det korte svar er nej, det er der ikke. Det er UNICEF's ønske, at varelageret vedbliver med at ligge i København, og som jeg netop har redegjort for, er der gode grunde hertil.

Ift. det sidste samrådsspørgsmål, M, om konstruktionen bag lejeaftalen og om den indeholder skjulte subsidier fra By & Havn, kan jeg sige, at vi selvfølgelig følger reglerne i Finansministeriets budgetvejledning: Konstruktionen bag lejeaftalen er, at By & Havn opfører kontorhuset og varelageret, og at Bygningsstyrelsen indgår lejeaftalen med By & Havn på vegne af staten, der så stiller byggeriet til rådighed for UNICEF. Det er By & Havn, der afholder anlægsomkostningerne og ejer bygningerne. Den husleje, der skal betales, fastsættes som et fast afkast til By & Havn af anlægsomkostningerne. By & Havn skal efter sit lovgrundlag drives på et forretningsmæssigt grundlag, hvilket i sagens natur betyder, at aftalen ikke kan indeholde hverken synlige eller skjulte subsidier fra By & Havn til UNICEF.

Det er helt sædvanlig praksis, at der i erhvervslejemål ikke betales særskilt leje for den grund, hvor erhvervsbygningerne ligger. Udlejeren udnytter grunden til at opføre erhvervsbygningerne, og udlejerens indtægt kommer netop fra udlejning af bygningerne.

Tak for ordet.